

การพัฒนาแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์ การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา

DEVELOPMENT MODEL IN BORDER ECONOMY AFFECTING THE ASEAN COMMUNITY IN THAI-MYANMAR'S BORDER TRADING MARKET

เจษฎา ความคั่นเคย

Jessada Kwamkhunkoei

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

Faculty of Management Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University

Received: October 12, 2018 / Revised: December 25, 2019 / Accepted: 21 January, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และพัฒนารูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการในตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ตามจุดผ่านแดนถาวร จำนวน 4 จุด ได้แก่ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสาย บริเวณบ้านริมเมย บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมืองระนอง และบริเวณบ้านพุน้ำร้อน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power3.1 ได้กลุ่มตัวอย่าง 498 คน การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน และระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา และระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพบว่า ความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 91 โดยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาธุรกิจ และเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนส่งผลมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน ตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ประชาคมอาเซียน

Abstract

The purposes of this research were to study the level of readiness in boarder economy development, to study the level of accomplishment in the operation based on the strategies for entering the ASEAN Community, and to develop a border economy model affecting the strategies for entering the ASEAN Community of Thai-Myanmar's border trading market. The data was analyzed by structural equation modeling approach (SEM). The research population comprised entrepreneurs in Thai-Myanmar's border trading markets in 4 permanent border crossing points, namely, Mae Sai River bridge area, Ban Rim Moei area, Ranong immigration checkpoint area, and Ban Phu Nam Ron area. The G*Power 3.1 Program was used to determine the sample size of 498 entrepreneurs who were obtained by multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire on the level of readiness in boarder economy development, and the level of accomplishment in the operation based on the strategies for entering the ASEAN Community. Statistics used in this study were the mean, standard deviation, and structural equation modeling. The research findings showed that the readiness in boarder economy development, and the accomplishment in the operation based on the strategies for entering the ASEAN Community were at the moderate level. Results of structural equation modeling analysis showed that the readiness in development of Thai-Myanmar's border economy area affected the accomplishment in the operation based on the strategies for entering the ASEAN Community by 91 percent, with the development of border area economy, the development of entrepreneurs to enable them to develop their own enterprises, and the connection of economic development in border areas having the highest effect.

Keywords: Border economy development, Thai-Myanmar's border trading market, ASEAN Community

บทนำ

การค้าชายแดนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้มีต้นทุนค่าขนส่งต่ำและยังเป็นแหล่งระบายสินค้าที่ล้นตลาดของไทย ตลอดจนยังเป็นช่องทางในการหาวัตถุดิบที่มีราคาถูกเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานผลิตสินค้าภายในประเทศ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตทำให้สินค้าดังกล่าวมีราคาต่ำลง อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคภายในประเทศของไทยและสามารถส่งออกสินค้าที่มีราคาต้นทุนต่ำลง

เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาในตลาดโลกเพิ่มขึ้น โดยประเทศไทยมีช่องทางค้าขายตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านประมาณ 89 จุด (รวมจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราวและจุดผ่อนปรน) และมีแนวโน้มที่จะเปิดจุดการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้น โดยช่องทางการค้าชายแดนที่กระจายอยู่ตามจังหวัดชายแดนต่างๆ ก็มีกิจกรรมการค้าการลงทุนแตกต่างกันไป ซึ่งปัจจุบันการค้าชายแดนมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค ภายหลังจากที่เส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคเหล่านี้มีการพัฒนาแล้วเสร็จ

อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นจะส่งผลให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวการค้าชายแดนที่มีเส้นทางเหล่านี้พาดผ่านทำให้มีปริมาณการขนส่งและกิจกรรมเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องด้านอื่นเพิ่มมากขึ้นด้วย ประกอบกับการรวมตัวกันเป็น AEC อย่างเต็มรูปแบบในปี 2558 ยิ่งทำให้การค้าชายแดนมีความคึกคักเป็นพิเศษ (Kaewmanee, 2015)

ประเทศไทยมีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาเป็นระยะทางยาวประมาณ 1,800 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง การค้าหรือการทำธุรกรรมทางการค้าบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศมีรูปแบบการค้าตั้งแต่การค้าที่มีมูลค่าไม่สูงมาก เช่น การซื้อขายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนจนไปถึงการค้าที่มีมูลค่าสูงระหว่างหน่วยงานรัฐของทั้งสองประเทศ จังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมามี 7 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน (ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน) เชียงราย (ด้านศุลกากรแม่สาย) เชียงใหม่ (ด้านศุลกากรเชียงดาว) ตาก (ด้านศุลกากรแม่สอด) กาญจนบุรี (ด้านศุลกากรสังขละบุรี) ประจวบคีรีขันธ์ (ด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ และระนอง (ด้านศุลกากรระนอง) ส่วนจังหวัดที่ไม่มีการค้าชายแดน ได้แก่ ราชบุรี เพชรบุรี และชุมพร เนื่องจากพรมแดนที่ติดต่อกันกับเมียนมาเป็นภูเขาและพื้นที่ป่า และไม่มีชุมชนอาศัยอยู่ (Department of International Trade Promotion, 2015)

ทั้งนี้จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการดำเนินงานตามการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนที่ส่งผลต่อความสำเร็จตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของตลาดการค้าชายแดนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคม

อาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา โดยตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ที่ตั้งอยู่ตามจุดผ่านแดนถาวร 4 แห่ง ได้แก่ 1) บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสาย เขตเทศบาลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย 2) บริเวณบ้านริมเมย หมู่ 2 ตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก 3) บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ประกอบด้วยท่าเทียบเรือสะพานปลา ตำบลบางรีน ปากน้ำระนอง ตำบลปากน้ำ และท่าเทียบเรือบริษัทอานามันคลับ จำกัด ตำบลปากน้ำ จังหวัดระนอง 4) บริเวณบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี (The Government Public Relations Department, 2015)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการดำเนินงานตามการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา

บททวนวรรณกรรม

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง 8 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียนให้มีความต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ 2) การพัฒนารูปแบบและบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล 3) การปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง 4) การพัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและบริการโลจิสติกส์ 5) การเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน เขตเศรษฐกิจชายแดนตลอดจนเชื่อมโยง

ระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ 6) การสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมการค้าและการบริการชายแดน 7) การพัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และ 8) การส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศ (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016) เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อเป็นการสนับสนุนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการยืนยันจำนวนตัวแปรอิสระที่บรรจุอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งๆ (Raengsungnein, 2011: 49-50) ได้ตัวแปรใหม่จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบ บุคคล และบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล รวมทั้งการปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่ง คน และสินค้าที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาธุรกิจและเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน 3) การพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนให้มีความต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ และ 4) การส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศ

ยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการเชื่อมโยงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กับอาเซียน โดยมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ภายใต้ 3 เสาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน ปฏิรูปกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม รักษาความมั่นคงภายในและส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ 2) ประชาคมเศรษฐกิจ ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ พัฒนาศักยภาพคน ปรับปรุงคุณภาพ

การศึกษา ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ส่งเสริมบทบาทสถาบันครอบครัว และสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรม (Nararak, 2016) เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อเป็นการสนับสนุนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการยืนยันจำนวนตัวแปรอิสระที่บรรจุอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งๆ (Raengsungnein, 2011: 49-50) ได้ตัวแปรใหม่ จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง 2) ประชาคมเศรษฐกิจ 3) ประชาคมสังคม และ 4) ประชาคมวัฒนธรรม

สถิติด้านการค้าการลงทุนระหว่างไทยและเมียนมาสำหรับการค้ารวมในปี 2560 เมียนมาเป็นคู่ค้าอันดับที่ 19 ในลำดับความสำคัญของประเทศคู่ค้าของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556 - 2560) การค้าระหว่างไทยกับเมียนมามีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 7,285.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2560 ไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.4 ที่ไทยได้ดุลการค้า 1,823 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยล่าสุดในช่วง ม.ค.-พ.ย. 2560 มูลค่าการค้ารวมของสองประเทศ 6,179 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกจากไทยไปเมียนมา 3,944 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากเมียนมา 2,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (Thai Business Information Center in Myanmar, 2018)

วิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการในตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม G*Power3.1 (Sooksawang, 2013) กำหนดขนาดอิทธิพลในระดับปานกลางเท่ากับ 0.30 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.95 ค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ

เท่ากับ 55 จะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 498 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งตามที่ตั้งของจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา 4 แห่ง โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน

ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยการแบ่งตามสัดส่วนจุดผ่านแดนถาวร

ขั้นที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการในตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ที่มีจุดผ่านแดนถาวรจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จุดผ่านแดนถาวร	ผู้ประกอบการในตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา (ราย)
เชียงราย	สะพานข้ามแม่น้ำสาย	125
ตาก	บ้านริมเมย	125
ระนอง	ด่านตรวจคนเข้าเมือง	124
กาญจนบุรี	บ้านน้ำพุร้อน	124
รวม		498

เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การแจกแบบสอบถามเริ่มจากการลงพื้นที่ประสานงานกับกลุ่มผู้บริหารองค์การส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตลาดการค้าชายแดน เพื่อแจกแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละตลาด

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและใส่หมายเลขกำกับแบบสอบถาม

3. ทำรหัสข้อมูลตัวแปรในแบบสอบถามแต่ละตัว และกรอกข้อมูลลงโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทธุรกิจ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเป็นแบบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. การค้นคว้าทางเอกสารการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 30 คน ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค หากมีค่าเกิน .80 ขึ้นไปถือว่ายอมรับได้ (Silpcharu, 2007: 313) ผลคือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนเท่ากับ .967 และยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เท่ากับ .968

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์

โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ค่าสถิติที่ยืนยันความน่าเชื่อถือ (Raengsungnein, 2011: 74-76) ได้แก่

ค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05

ค่า GFI มีค่าสูงกว่า 0.90

ค่า RMSEA มีค่าอยู่ระหว่าง 0.05-0.08

ค่า CMIN/CF มีค่าน้อยกว่า 3

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	254	51.00
หญิง	244	49.00
รวม	498	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	14	2.81
21-40 ปี	224	44.98
41-60 ปี	235	47.19
60 ปีขึ้นไป	25	5.02
รวม	498	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	208	41.77
มัธยมศึกษา/ปวช/ปวส	214	42.97
ปริญญาตรี	72	14.46
สูงกว่าปริญญาตรี	4	0.80
รวม	498	100.00
ประเภทธุรกิจ		
ธุรกิจการเกษตร	10	2.01
ธุรกิจอุตสาหกรรม	62	12.45
ธุรกิจพาณิชย์	323	64.86
ธุรกิจก่อสร้าง	3	0.60
ธุรกิจให้บริการ	69	13.86
รวม	498	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชายอายุระหว่าง 41-60 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. ทำธุรกิจพาณิชย์

การวิเคราะห์ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพร้อม
1. การพัฒนารูปแบบ บุคคล และบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่ง คน และสินค้าที่เกี่ยวข้อง (DBE1)	3.18	0.67	ปานกลาง
2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาธุรกิจ และเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน (DBE2)	3.21	0.59	ปานกลาง
3. การพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนให้มีความต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ (DBE3)	3.14	0.77	ปานกลาง
4. การส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศ (DBE4)	3.14	0.74	ปานกลาง
ภาพรวม	3.17	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา พบว่า ภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาธุรกิจ และเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนมีความพร้อมสูงสุด

การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประกอบด้วย ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน พัฒนาบุคลากร ส่งเสริม

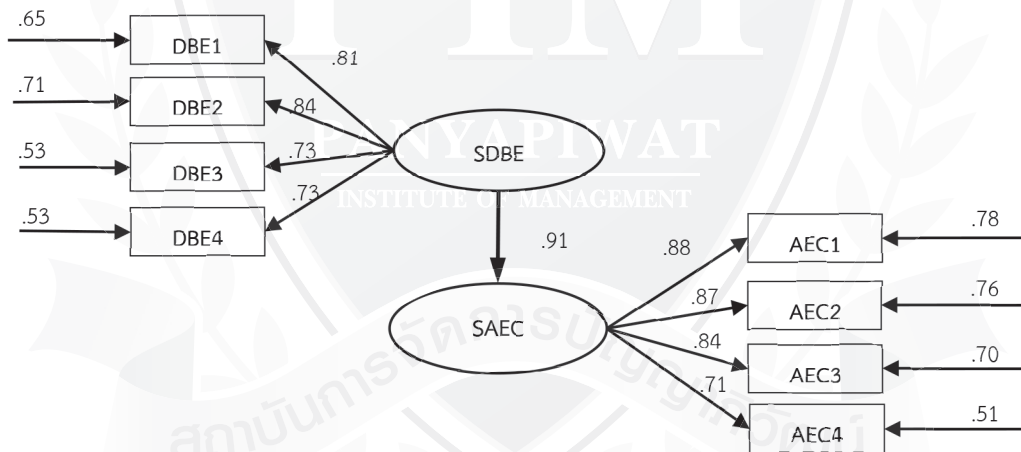
ศักยภาพและรักษาความมั่นคงภายใน รวมทั้งร่วมมือกับต่างประเทศ ประชาคมเศรษฐกิจประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา ประชาคมสังคมประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพของทุกกลุ่มคน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ประชาคมวัฒนธรรมประกอบด้วย การส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัว และสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับสังคมสูงวัย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (AEC1)	3.17	0.62	ปานกลาง
2. ประชาคมเศรษฐกิจ (AEC2)	3.17	0.65	ปานกลาง
3. ประชาคมสังคม (AEC3)	3.13	0.66	ปานกลาง
4. ประชาคมวัฒนธรรม (AEC4)	3.26	0.78	ปานกลาง
ภาพรวม	3.18	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาคมวัฒนธรรมมีความสำเร็จสูงสุด

การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมา โดยพัฒนารูปแบบได้ดังภาพที่ 1

Chi-square = 25.875, df = 17, p = .077, CMIN/DF = 1.522, GFI = .987, RMSEA = .032

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนส่งผล ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าว เข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย- เมียนมาพบว่า ความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ชายแดนไทย-เมียนมา (SDBE) ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคม อาเซียน (SAEC) ร้อยละ 91 โดยมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ ดีแก่ ค่าโคสแควร์ เท่ากับ 25.875 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 17 ค่าความ น่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.077 โคสแควร์สัมพันธ์ (chi-square/df) เท่ากับ 1.522 ค่าดัชนีวัดระดับ ความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .987 และค่าดัชนีราก ของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความ คลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .032 โดยการพัฒนาเขต เศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถ พัฒนารูปร่าง และเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนว พื้นที่ชายแดน (DBE2) ส่งผลมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนารูปแบบ บุคคล และบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุง กฎระเบียบการขนส่ง คน และสินค้าที่เกี่ยวข้อง (DBE1) ในส่วนของการพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บท ว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนให้มีความ ต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ (DBE3) และส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศ (DBE4) ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยที่สุด

อภิปรายผล

ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ชายแดนไทย-เมียนมา ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยการพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บท ว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนให้มีความ ต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ มีความพร้อมต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากการปรับปรุงถนนในการขนส่งสินค้าไปยัง

เขตเศรษฐกิจชายแดนยังไม่แล้วเสร็จ ใช้เวลาในการ ปรับปรุงนาน ประกอบกับมีระยะทางที่ยาวทำให้เกิด ความไม่สะดวกในการขนส่งสินค้าไปยังเขตเศรษฐกิจ ชายแดน ในขณะที่เมียนมาได้มีความพยายามในการ เชื่อมโยงเส้นทางให้เป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ Trakulruangsi (2011) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่า: กรณีศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้กล่าวว่า เมียนมาได้ เพิ่มการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง เหล็กและเหล็กกล้า และ ปูนซีเมนต์ เพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้างอาคารและถนน ที่เมืองเนปิดอร์

ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้า ชายแดนไทย-เมียนมา ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยประชาคมสังคมมีความสำคัญที่สุด โดยมีการพัฒนาศักยภาพของคนทุกกลุ่มวัยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณตลาดการค้าชายแดนเป็นตลาดที่ ผู้ประกอบการใช้ภาษาไทย แต่ลูกค้าใช้ภาษาเมียนมาซึ่ง แตกต่างกัน ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการไทยสามารถ สื่อสารโดยใช้ภาษาเมียนมาได้ถือว่าการได้เปรียบ แ่่นอกจากภาษาเมียนมาแล้ว ภาษาอังกฤษก็เป็นส่วน สำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นภาษากลาง ทุกชาติสามารถเข้าใจได้ตรงกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของยีน โหลลี (Yuen, 2012) ได้ศึกษาถึงการสร้าง ขีดความสามารถผ่านการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อ ปรับปรุงการตั้งถิ่นฐานใหม่ที่ประสบความสำเร็จใน ระยะยาว: กรณีศึกษาของผู้ลี้ภัยตามแนวชายแดน ไทยพม่า แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษในค่ายภาษาอังกฤษสำคัญที่สุด

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความ พร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าว เข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย- เมียนมาพบว่า ความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ

ชายแดนไทย-เมียนมาส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 91 โดยส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยที่สุด มีการกำหนดมาตรฐานการรองรับผลกระทบในทางลบจากนโยบายทางการค้าเพื่อป้องกันความเสื่อมถอยและไม่เป็นธรรมให้น้อยสุด ทั้งนี้เนื่องจากตลาดการค้าชายแดนก็สร้างปัญหาให้กับชุมชนไม่น้อย เช่น ปัญหาด้านการจราจร ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดข้ามแดนเข้ามาทางช่องทางที่ผิดกฎหมาย ถึงแม้ว่าทางการไทยได้มีการมาตรการกวดขันอย่างเข้มงวดแล้วก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chaimadan & Skunrat (2015) ศึกษาเรื่อง นโยบายการค้าชายแดนไทย-กัมพูชากับการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้วพบว่า ผลกระทบจากนโยบายการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาที่ส่งต่อพื้นที่จังหวัดสระแก้วในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงพบว่า ส่วนผลกระทบด้านลบก่อให้เกิดปัญหา ยาเสพติด ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุ และปัญหาการค้ามนุษย์

สรุปผล

1. ระดับความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ

ชายแดนไทย-เมียนมาพบว่า ภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

3. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตลาดการค้าชายแดนไทย-เมียนมาพบว่า ความพร้อมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมา ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 91 โดยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน พัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาธุรกิจ และเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนส่งผลมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนารูปแบบ บุคคล และบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่ง คน และสินค้าที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของการพัฒนาความเชื่อมโยงตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนให้มีความต่อเนื่องและเป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ และส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยที่สุด

References

- Chaimadan, C. & Skunrat, S. (2015). Thai-Cambodian Border Trade Policy and its Adaptation to ASEAN Community: A Case Study of Sakha Province. *Ratchaphruek Journal*, 13(2), 76-85. [in Thai]
- Department of International Trade Promotion. (2015). *Trade and Investment Guide Republic of the Union of Myanmar*. Retrieved December 4, 2018, from http://www.aecthaibiz.com/aecadmin/uploads/20150506_111719.pdf [in Thai]
- Kaewmanee, R. (2015). *Bright border trade Opportunities of the industrial sector under the Thai baht fluctuation ASEAN*. Retrieved September 7, 2015, from <http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/trendbordertrade-june2556.pdf> [in Thai]
- Nararak, W. (2016). *The 12th National Economic and Social Development Plan for ASEAN*. Retrieved November 19, 2016, from http://www.phetvayupakclub.com/www.moosiri.com/admin/upload_new_general/4668609.pdf [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *National Economic and Social Development Board No. 12 (2017-2021)*. Retrieved November 19, 2016, from http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422 [in Thai]
- Raengsungnein, G. (2011). *Factor Analysis with SPSS and AMOS for Research*. Bangkok: Se-Education. [in Thai]
- Silpcharu, T. (2007). *Statistical analysis and research with SPSS and AMOS (7th ed.)*. Bangkok: V Inter Print. [in Thai]
- Sooksawang, P. (2013). *Structural Equation Modeling*. Bangkok: Wattana Phanit Printing & Publishing. [in Thai]
- Thai Business Information Center in Myanmar. (2018). *Trade statistics between Thailand and Myanmar*. Retrieved November 22, 2018, from <http://www.thaibizmyanmar.com/th/thai-myanmar/trade-investment.php> [in Thai]
- The Government Public Relations Department. (2015). *Border crossing Thai-Myanmar border*. Retrieved December 4, 2018, from http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=2948&filename=aseanknowledge [in Thai]
- Trakulruangsi, S. (2011). *Analysis of potential and problems of Thai-Myanmar border trade: a case study of Mae Hong Son province*. Education Report Faculty of Economics, Chiang Mai University. [in Thai]
- Yuen, L. W. (2012). *Capacity-building through English language training to improve long-term resettlement success: A case study of the refugees along the Thailand-Burma border*. Electronic Theses and Dissertations, University of Denver.

Name and Surname: Jessada Kwamkhunkoei

Highest Education: Ph.D. (Management), Adamson University

University or Agency: Valaya Alongkorn Rajabhat University

Field of Expertise: Management

Address: Faculty of Management Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University, 1 Moo 20, Phaholyothin Rd., Klongluang, Pathumthani 13180

